

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inosmetov 80 Din. Članek sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, c. z. k. posebe. Pošt. šte. rač. 11.197. Telefon 3112

Pred novimi namestitvami in premestitvami učiteljstva.

Namestitve in premestitve učiteljstva so najtežji in najdelikatnejši del personalne prosvetne politike.

Zgodovina učiteljskega stanu nas uči, da se je s koruptivnimi nameščenji zanašalo največjemore v učiteljski stan. Svoje čase so uporabljale nameščenja in premeščenja politične stranke kot sredstvo, da so si z njimi pridobile strankarske pristaje in so si utrjevale svojo strankarsko moč. Niso pomislile, da s tem korumpirajo učiteljski stan in z njim zanašajo nemoralo tudi v narod. Ob razpisu in razporedu pri nameščenjih so vplivale na svoje eksponente na merodajnih mestih, ki so prestevali kosi vsakega učitelja, ali je več »liberalnih« ali »klerikalnih« ter so na podlagi tega nameščali na boljše mesta same svoje pristaje v poedinah krajih brez ozira na strokovne sposobnosti in določbe zakona.

Za zlo moramo smatrati, da se je v poedinah dobah dajalo pri namestitvah tudi prednost vsem mogočim izvenšolskim ozirom in momentom, s katerimi so prihajali posilanci in lajki pred oblast ter so se vmešavali v učiteljska nameščenja in premeščenja. Uradniki na merodajnih mestih so sami odpirali glede namestitve vrata lajškim osebam, ker so se ozirali na njih zahteve in pripombe ter so jim dajali pojasnila v zadevah, ki se njih niso niti tikale in v katerih je še vprašanje, ako so se imeli sploh pravico vtikati in zahtevati pojasnil. S tem se je rahlo korektno službeno poslovanje in se je uničila vsaka službena in uradna tajnost, pa bodisi še v tako poverljivih zadevah.

Bridki so spomini marsikaterega učitelja, ki je bil žrtve tedanjih razmer — na te žalostne čase.

Kdo je več trpel pri tem kot učiteljstvo in šola sama.

Službene in strokovne vrednote so izgubljale popolnoma svojo vrednost in ni dobil službe oni, ki je bil dober in najboljši učitelj v šoli in izven nje, temveč oni, ki je prednjačil po vseh drugih vrednotah — čednosti so bile za šolo in prosveto dvomljive vrednosti.

Zakon in službeni predpisi se niso upoštevali in so izgubili svojo vrednost, razpisi se postali iluzorni in strah je moralo postajati vsakega resno mislečega šolnika za šolo, ker je rodilo to vedno hujše reakcije in zarezavalo vedno globlje brazde nemorale našega javnega šolskega življenja.

Kar se ni širilo nemorale v javni obliki, se je razširjala ista še bolj z nameščenji »pod roko ali pod klobukom«, pri čemer so sodelovali vsi mogoči tajni »minerji«, ki so polagali »mine« pod službeno in stanovsko moralo učiteljstva in s tem pod zdravo prosvetno personalno politiko in bodočnost zdravega razvoja jugoslovanske šole. Trkali so ti »minerji« na vrata oblasti pod firmo raznih strank, pod firmo raznih strankarskih in nacionalnih društev ali pod firmo osebnega prijateljstva in stikov z raznimi »višjimi« osebnostmi in funkcionarji in z njihovimi vizitkami — in odpirala so se jim vrata na stečaj ter se jim je ugodilo vse.

Strah in mraz pretresa človeka, ko pomisli na te čase! Ali je čuda, če so se pričeli pod takimi razmerami učitelji posluževati potov, ki so jim bila edina možna za doseg ciljev, ker po zakonu in redni poti niso mogli doseči svojih pravic? Ali je čuda, če je bil s poedinici v nevarnosti celokupen učiteljski stan, da podleže nemoralu?

Bogu bodi hvala, da je učiteljski stan sam prvi izprevidel pogubonost nadaljevanja take poti in se je sam uprl taki personalni prosvetni politiki ter je pokazal, da se nadalje korumpirati ne da in se je odločil sam pri četi s čiščenjem ter razgaljati one, ki so bili odgovorni in krivi tega razmera!

Pozneje je učiteljstvo izgubilo stalnost na službenem mestu. Pravi razpisi službenih mest, ki so nekoč dajali šolstvu neko stalnej-

šo in trdnjšo podlago in vrednost so prenehali. V vseh dobah so se pa vršila tudi prideljevanja učiteljstva. S tem je pa nastal kaos, da niti učiteljstvo ni vedelo, kje je prav za prav službeno mesto poedincev in tudi oblastva si čisto niso bila na jasnem katera namestitve je pri poedinah prava. Ministrski odloki se niso izvajali in so se osporavali. Učitelje z ministrskimi dekreti so se državali na drugih mestih, osporavali so se z vsemogočimi argumentacijami — da bi bili tam nadstevilni, pri tem so se pa prav na iste šole nameščale nove učne osebe.

Vse to je bilo na veliko škodo urejenim razmeram, je to bilo na škodo šolstvu in avtoriteti uprave.

Gotovo je, da je bila taka personalna politika preteklih dni na veliko škodo šolstva in našega stanu, da je bila nezdrava in ne-nacelna.

Kako je danes?

Za sedanjost dobo mora ostati za nas personalna prosvetna politika še nepopoln kos papirja, ki ga bomo popisali, ko se bodo izvršila imenovanja zadnji čas objavljenih službenih mest. Opazovali bomo in beležili ter videli, koliko bomo deležni načelne personalne prosvetne politike v sedanjosti in koliko bo gori omenjenih hib.

Med objavljenimi mesti so bile tudi Križe pri Trzinu. Gotovo so kompetitri tudi družinski očetje z otroki, ki bi šolali svoje otroke v Trzinu ali Kranju. Objava prostega mesta ni bila ukinjena. Toda se pred potekom razporeda in imenovanj je bil na to mesto imenovan mlad tovariš, ki še ni dve leti na svojem sedanjem službenem mestu.

Popolnoma nič nista kriva na tem ministrstvo in oblast, na jasnem smo si v tem pogledu. Vemo, da so provzročili ta primer oni, ki so v ozadju. Žal nam je, ker bo ta primer vzbudil mnoge nejevolje med učiteljstvom. Vkljub temu hočemo krepiti moralo v učiteljstvu, hočemo utrditi vero v pravico, hočemo se boriti proti demoralizaciji in korumpiranju učiteljskih vrst in hočemo dvigati službeno moralo med učiteljstvom, kar je naloga in dolžnost nas vseh.

Drugo je stališče in vprašanje stanovske organizacije v takih primerih!

Edino sredstvo, ki ga ima, je obsodba in čiščenje v lastnih vrstah!

Letošnja banovinska skupščina bo morala podvzeti mere v tem oziru in se poslužiti pravice, ki jo ima po pravilih.

Drugo je, kaj se pričakuje od predstojnega razporeda glede učiteljskih nameščenj in premeščenj.

Učiteljstvo si ne želi drugega, kakor da zavladava v tem pogledu enkrat ravna črta. Da bodo nemogoča imenovanja mimo banske uprave ter da se bo izvajal zadnji ministrski odlok, da bo vsakdo disciplinski kaznovan, kdor bo vlagal prošnje in zahteval imenovanje direktno od ministrstva. Da se ne bo dajala prednost dobro preskrbljenim poročenim učiteljicam na službena mesta, dokler čaka na šolstine učiteljskih abiturientov na službe — brez kruha. Učiteljstvo si ne želi drugega, kakor da se strogo postopa po zakonu in veljavnih predpisih; da se bodo prvo upoštevali šolsko delo in uradni podatki ter se bodo odklanjali neuradni lajkiški vplivi na učiteljska nameščenja. V sedanje težke gospodarske krizi pričakuje, da se službena mesta ne bodo oddajala brez objav in možnosti potegovati se za ista tudi družinskim očetom, ki težko čakajo že leta in leta, da bi prišli v bližino srednje šole, od kodar bodo lahko šolali svoje otroke, ter da se bodo v prvi vrsti za taka mesta upoštevali. Učiteljstvo pričakuje, da se bodo pri sedanjem razporedu popravile tudi vse take pogrške iz preteklosti.

S tem želimo le dobro šoli in narodu. Zato pričakujemo, da pridemo enkrat na ravno črto zdrave personalne prosvetne politike.

O naši požrtvovalnosti.

Če opazujemo vse naše javno udejstvo vanje, bodisi v sedanjem ali preteklih časih vidimo, da je učiteljski stan tisti, ki dela največ. Skoraj ne najde družstva ali zadruga, kjer bi učiteljstvo ne sodelovalo. Mnogo teh ustanov se ima zahvaliti baš učiteljstvu, da so se povzpelle na sedanjo višino. Koliko dela in truda smo si naložili, trdim, da celo pri večji za kakaj? Pri vsem tem ogromnem delu za druge je učitelj kot idealist pozabil na samega sebe, na svojo družino in na svoj stan. Ni potrebno to dokazovati s statističnimi podatki, pogledimo samo malo okoli sebe, pa bomo videli, koliko dela učiteljstvo v vseh mogočih organizacijah in kako razmeroma malo v stanovskih ustanovah.

V domovino Tavčarja in Cankarja.

V nedeljo 19. t. m. avtobusni izlet Ljubljana—Škofja Loka—Poljanska dolina—Ziri—Logatec—Vrhnika—Ljubljana.

Gorenja vas v Poljanski dolini.

(Jutro)

Na seji dne 3. t. m. se je soglasno odobril predlog za prireditve gori navedene krožne izletniške proge.

Program: Odhod iz Ljubljane ob 8. jutraj izpred avtobusnega postajališča pred Figovcem (kavarna Evropa)

Vmesni postanki in kratki ogledi po navetu udeležencev in pristanku vodstva izleta v Škofji Loki, na Visokem, v Poljanah in v Gorenji vasi.

Na Visokem ogled visokega gradu — nekdanja last brižinskih grofov zdaj pa dvorne dame ge. Franje dr. Tavčarjeve. Ogled visokih zanimivosti, Tavčarjevega muzeja. Poklonitev pri mavzoleju manom dr. Tavčarja. Kratak postanek v Poljanah, rojstnem kraju slikarjev Šubicev. V Gorenji vasi skupno kosilo pri Sorliju, kopanje v Sori, odmor.

Popoldne nadaljevanje ture mimo Trebije, Fužin, žirovske elektrarne, v Ziri. Peš-

šel do njega in se tega ima po zaslugi par agilnih tovarišev, ki so s pomočjo gospodarske akcije omogočili nakup doma. Da so nam domovi potrebni, je menda prepričan vsakdo. Poleg socialnih dobrin, ki jih vsaka taka ustanova doprinese, so tudi v ugled organizaciji in stanu. — Sam vem, ko sem takoj po vojni prišel v Beograd in sem videl takajšnji Učiteljski dom, da mi je imponiralo delo naših tovarišev. Poleg tega sem videl še na več drugih stavbah napise, ki so mi pričali, da je bila ta ali ona ponosna stavba zgrajena iz volil rodoljubov. Uveril sem se o požrtvovalnosti naših bratov. Spomnil sem se ob tej priliki na naše mecene. Redka so pri nas volila v nacionalne ali socialne svrhe. V tem oziru bi se mi lahko od drugih marsikaj naučili.

Morda bo kdo mislil, da hočem reči, da učiteljstvo premalo trdjuje. Ne, saj vemo, da je povprečno vsak učitelj član desetih društev, za katera izda letno velike svote, v nekaterih primerih dosega to izdatki letno celo mesečno plačo! Koliko teh dajatev za društva odpade za stanovska, pedagoška in

mu čez Rovte, slavni Logatec na Vrhniko. Sprehod k Močilniku, izviru Ljubljanice. Na Vrhniki — rojstnem kraju Ivana Cankarja (ogled rojstne hiše na Klanecu, spomenik velikega pisatelja) — poslovilni razstane pri »Lovcu«, zatem povratek v Ljubljano.

Pogoji: Udeležba za članstvo JUU in po njih vpeljane goste Vožnja in kosilo (juha, pečenka, 2 prikuhi, močnata jed) skupno Din 55— za osebo. Polovico tega zneska je vplačati s prijavo v tajništvo JUU v Ljubljani, Frančiškanska ulica do četrtega 16. t. m. Kasnejše prijave se bodo vpoštevale le, v kolikor bo to dopuščal prostor v avtlu. V primeru pravočasnih prijav bo vodstvo EO preskrbelo po potrebi tudi več avtov.

Opozarjamo, da je možnost udeležbe omogočena tudi izletnikom izven Ljubljane, ker bodo avtobusi odpeljali po prihodu jutranjih vlakov. —nč— izlet do obmejnih karaul. Povratek proti do-

naše socialne ustanove. Procent je majhen in kakaj? Ker smo pri vseh potrebnih pa tudi nepotrebnih društvih. Plaćujemo za nje velike davke, zato ne zmoremo za stanovska društva. Vidimo druge, samega sebe pa ne. Spominjam se na razne skupščine, ko smo se prerekali po cele ure za kakaj dajatev, ki bi bile v prid stanu. Tudi če je šlo za 1 Din, je bilo vedno dovolj tovarišev, ki so bili proti.

Potrebno je in to posebno v sedanjih težkih časih, da prenehamo z došedanjim načinom. Ostanimo člani samo tistih kulturnih društev, ki jih vsak posameznik smatra za potrebne, druga pa opustimo. Oprimo se z večjo verno stanovskih gospodarskih in socialnih institucij. Vse, kar žrtvujemo za te, je v prid nam samim.

Na naših društvenih zborovanjih, ko govorimo že o vsem drugem, razpravljajmo še o teh vprašanjih, da ne bo potrebno vedno in vedno ponavljati: »V delu in žrtvah za druge ne pozabljamo lastnega stanua.« Hočemo, da bo geslo našega dela: »Delajmo za sebe, za stan in narode!« C. H.

Šolski radio na Čehoslovaškem.

Šolski radio stopa v ČS. republiku vedno bolj in bolj v ospredje in se skuša postaviti z ostalim razvojem radiotelefonijske na prvo mesto. Sploh se pa sedaj zanimajo za šolski radio tudi oni, ki so hoteli ta velevažni šolski pripomoček vreči iz šole. Zaradi dobre organizacije in propagande šolskega radia je zbralo ministrstvo prosvete zbor dobrih delavcev, ki skupno z radiopodjetjem (Radiojournalom) v Pragi pripravljajo programe za šolsko mladino in skrbje za to, da se uvede šolski radio v vsako šolo. Zato naj bi si vsaka šola nabavila radio-prejemno postajo. Da bi se pa učiteljstvo natančno seznanilo s konstrukcijo radia in moglo s pridom izrabljati pri šolski mladini šolska izvajanja, je sklenilo ministrstvo prosvete skupno z »Radiojournalom« prirediti počitniške učiteljske tečaje radioamaterske stroke. Zato so bili v preteklih počitnicah prirejeni zadnji tečaji v Pragi, Brnu in Bratislavi. Povsod je učiteljstvo s svojo ogromno udeležbo pokazalo zanimanje za to stroko. Iz vsakega sreza je bil v ta tečaj poslan po eden učitelj, ki ima nalogo, da je sedaj referent za svoj srez in pomaga učiteljstvu pri osnovanju radio-sprejemnih postaj. Oni učitelji, ki so absolvirali ta tečaj, so si pridobili mnogo zadevnih spretnosti, poznajo razne motnje in znajo celo zgraditi radioaparati. Vendar pa so imeli ti tečaji nekaj napak, katere si je dobro zapomniti tudi pri nas, da bomo znali tudi mi kar najkoristnejše izrabiti take tečaje.

Glavna napaka, ki so jo opazili vsi posetniki, je bila ta, da ni bil tečaj voden po pedagoških, marveč po strokovnjakih. Ministrstvo je sicer napravilo vse formalnosti in

pripravilo vse potrebno, toda za vsebino tečaja je skrbel le »Radiojournal«. Ta je predložil program, ki je bil razdeljen tudi med posetnike, toda docenti ga sploh niso videli in ne poznali, tako da ni bil tečaj tak, kakor so si ga nekateri zamislili. Tu je pa napaka. Zgodilo se je pa tako, da je bilo mnogo teoretičnih predavanj iz radiotelefonijske, da so nekateri partije obravnavali kar trije predavatelji, o nekaterih zadevah se pa sploh ni govorilo. Posebno so pogršali praktičnih navodil za dobro sprejemanje. Nekateri predavatelji so se pokazali res dobri strokovnjaki, toda za praktično potrebo slušateljev, ki naj bodo tudi tehnični svetovalci šolskega radia in ker morajo imeti nadzorstvo nad sprejemnimi aparati v šolah, so povedali malo. Slušatelji so bili natančno poučeni o oddajni tehniki, malo so pa slišali o sprejemni tehniki. Na mizi so videli v njihovi nepripravljenosti vzoren sprejemni aparat, ki je mnogokrat deloval in je res lepo predvajal, a kako ga do bro uglasti in loviti postaje, pa niso vedeli. Vedeli in slišali so le, da dobro deluje in da je zelo drag. O napakah v sprejemu pa je bilo le malo povedano, a kar so gospodje povedali, je bilo največkrat le na vprašanja od strani slušateljev. — Drugi predavatelji so res lepo in zanimivo predavali — a zopet — sama teorija. Posebno dolgočasno so bila 5 in pol ure trajajoča predavanja o akustiki in dinamiki. Taka predavanja bi se lahko skrčila na 1 uro tedensko. Tako se je o tem govorilo na dolgo in široko in brez posebnega zanimanja. Ni torej zadosti, biti strokovnjak, potrebno je, da je pri takih predavanjih pedag.

Splošno se pa lahko reče, da so bila predavanja bolj za one, ki mislijo napraviti oddajno postajo, kakor za one, ki se zanimajo za šolski radio, za one, ki hočejo organizirati dober sprejem. Ne more vendar nihče zahtevati, da se poslušalci nauče v dveh dneh vse teorije o elektriki in pri tem še proučiti tvari in o dobrem sprejemu.

Praktično najkoristnejši je bil predvajan film o tehniki radia in o napakah pri sprejemanju. Ta je v resnici poučil o teoriji in svetoval za prakso. Prav tako so bile jako

poučne ekskurzije v brnsko oddajno postajo in v atelje »Radiojournala«, ki so nadomestile mnogo suhoparnih predavanj. Zadnje ure tečaja so bile na razpolago učitelju, tajniku zbora za šolski radio v Pragi, ki je z lepimi besedami orisal pomen šolskega radia. Seznanil je slušatelje tudi s programom šolskega radia za ČS republiko, opozoril na težkoče, s katerimi se šolski radio mnogokrat srečava in pazljivo poslušal ter zabeleževal želje in nasvete udeležencev, po katerih naj bi se odsek za šolski radio ravnal.

Splošne vesti.

ZNIŽANJE ČLANARINE.

Brez dvoma je štednja dobro in učinkovito zdravilo današnjih priškov, toda to zdravilo moramo rabiti smoteno in v pravi meri, če hočemo, da nam bo koristilo. Pretirana in nepravilna štednja nam lahko več škodi kakor koristi.

S pravilno štednjo omejujemo prekomerne izdatke, ki jih lahko ali vsaj brez škode opustimo. Štednja, ki omejuje nujne in neobhodno potrebne naprave, ki ovira redno poslovanje in obratovanje, zadržuje obtok dobrin, kar lahko povzroči še težje stanje. Ako gre štednja pri posamezniku preko najnujnejših potreb, ni to več štednja, ampak stradanje. Stradanje pa slabi organizem, mu jemlje moč in voljo za dobrotno uveljavljanje. Kakor se godi v živim organizmu, prav tako je v ustanovah in organizacijah.

Po zadnjem znižanju službenih prejemkov je marsikateri državni namestnik, posebno oni, ki je oblagodarjen z družino, prav posebno občutil trdoto besede štednja. Omejiti je moral vse količkej mogoče izdatke, da bo mogel vzdržati v svojem gospodarstvu ravnesje in ne zaide v dolgove, iz katerih je danes povratek nemogoč.

Ni nas presenetilo, ko smo čitali v društvenih poročilih predloge, naj se zniža naša organizacijska članarina, čes, da je previsoka in za člane pri obstoječih prilikah nezmagljiva. Spričo položaja se nismo čudili takim sklepom, jih nismo precejenovali, pa tudi ne podcenjevali. Da je položaj težak, da mnoge naše tovariše in tovarišice, posebno družinske očete in matere more skrb, je na dlani. Ako tak tovariš ali tovarišica potoži o članarini, kdo naj mu zameri. Prav ti tega ne store, ker se dobro zavedajo, da je organizacijski davek nujna potreba in na bogate obresti naložen kapital. Pogostokrat priporočajo in predlagajo štednjo v organizacijskih zadevah oni, ki žive udobno, ne čutijo potrebe po skupnosti in so morda prav zato njihove vezi do skupne organizacije dokaj rahle. Zavednemu in stanovske discipline prežetemu članu članarina ni previsoka. Po drobcih jo premaga, sproti jo plačuje, ker mu tako narekuje stanovska zavest in prepričanje, da je edino organizacija dvignila stan na današnjo stopnjo. Ve, da še ni na višku, zato treba organizaciji pomoči, da doseže v polni meri svoje cilje in izpolni naše želje.

Pa poglejmo predlagano štednjo nekoliko bližje.

Z našo članarino je zvezana naročnina na »Popotnika« in »Učiteljskega Tovariša«. Nekateri predlagajo ukinitve prvega, drugi omejitev slednjega. Ako ustrežemo tem željam in predlogom, podvezemo žile duhovnemu življenju v organizaciji in ostanemo zgolj kruhoborci. To bi za današnje dni sicer ne

bil neodpušljiv greh, pa mi se moramo zavedati, da ne živimo samo danes, samo sebi, da smo odgovorni za svoje delo in nedelo naši bodoči generaciji. Lahko je razdreti, kar je bilo s trdom sezidano, težko bo kedaj ustanoviti, kar smo enkrat podrl.

Razpravljali smo že o tem vprašanju. Imamo poleg organizacijskega pedagoškega glasila tudi ustanove, ki se bavijo z vzgojnimi in pedagoškimi vprašanji. Mislim na »Slovensko Šolsko Matico« in na »Pedagoško centralo«. Obe ustanovi sta sicer izven organizacijskega telesa, živita pa skoraj izključno od učiteljskih prispevkov. Ni tedaj nemogoče, da bi se iz teh korporacij in s pomočjo »Popotnika« ne dalo ustanoviti »Pedagoške matice«, ki bi bila vsemu učitelstvu, od osnovne šole do univerze, pri reševanju vzgojnih vprašanj to, kar je »Mladinska Matica« naši deci. To vprašanje moramo rešiti v veliko korist nas vseh in tudi v razbremenitev organizacijskega davka, treba je le malo dobre volje pri onih, ki imajo odločati. Dokler pa tega ne uresničimo, ne moremo pogrešati lastnega pedagoškega glasila. To bi bil korak nazaj, česar zaveden član ne bo storil. Za one, ki pedagoškega glasila ne čitajo, je seveda stvar drugačna. Ti bodo ostali pri svojem sklepu in zahtevali ukinitve in prvih znižanja članarine. Imajo z ase tudi prav!

Omejitve izhajanja »Učiteljskega Tovariša« je bila že v razpravi na lanskem skupščini. Že prej pa se je velika večina naših društev odločno izjavila, naj ostane organizacijsko glasilo tednik, kakor je bil do sedaj.

Pa če se odločimo za to, da izhaja »Učiteljski Tovariš« na vsakih deset dni, ne bomo s tem dosti, ali pa prav nič na boljšem, ker bomo istočasno utrpeli precejšno izgubo na inseratih, ki so pretežen pomoček za vzdrževanje ravnesja v organizacijskem gospodarstvu in proračunu. Ako odpadejo ti dohodki, bomo morali iskati novih virov za uravnavanje proračuna, ki jih najdemo edino lahko z zvišanjem članarine.

O znižanju honorarjev moremo govoriti, ako mislimo, da so previsoki. To pa je treba na skupščini odločno povedati in tudi pokazati, komu in koliko naj se zniža. Bolj pošteno je to, kot razna namigavanja po društvih in iznašanja neresničnih podatkov. Tudi demagogija v tem pogledu se bo ubila sama!

Moremo tudi znižati, boljše zmanjšati izdatke za pisarniško osebje in upravne stroške. S temi znižanji pa moramo istočasno omejiti dosedanje intenzivno delo v organizaciji. Če pa je ta omejitev v najtežjih časih, ko je treba delati z vso intenzivnostjo na vseh koncih in krajih, umestna, da ne rečemo pametna, je pa vprašanje, o katerem more odločati le oni, ki ima globok vpogled v organizacijsko delo in današnji položaj.

Kolikor poznamo današnje delavce pri organizaciji, vemo, da ni njih cilj nagrada. Ako bi to bilo, bi že davno ne bilo nobenega več blizu, ker bi za tako delo dobili drugje boljši honorar.

Pa recimo, da pristopimo k predlagani štednji — znižanju članarine. Ni nemogoča. Morda dosežemo znižanje organizacijske davka za kak dinar mesečno. Če dobro privijemo tudi polgred dinar, morda celo dva, ako gremo do skrajnosti.

Vprašamo: Kaj bo s tem pomagano posamezniku? Koliko škodo bo trpela celokupnost, o tem pa naj razmišljajo oni, ki smatrajo, da je prekomerna in nepreudarna štednja organizaciji potrebna! Vprašati se pa moramo pri tem tudi o tem, ali smo enako postopali tudi napram drugim društvom in zakaj skušamo izpodžagati in oslabiliti najprej ono, kar nam je še v današnjih časih edino sredstvo, ki ga imamo v obrambi svojega stanu in ki nas edino skuša dvigati in vzdržati, da ne razpolagajo časi z našim stanom tako, kakor bi lahko, ako bi ne imeli nikogar, ki bi nas ščitil in branil ter se boril za nas!

ZATVORITEV RAZREDOV

z manjšim številom otrok kakor jih predpisuje člen 51. zakona o narodnih šolah.

Minister prosvete je s svojim odlokom z dne 17. maja 1932, O. N. Br. 37105 odredil glede zatvoritve razredov, ki nimajo po členu 51. zakona o narodnih šolah doseženega števila otrok nastopno:

»Primito sam da neke Kraljevske banke uprave primenjujuči § 51. zakona o narodnih šolah ne vode dovoljno računa o interesih šole niti se obzirajo na budetno odredeni broj učiteljskih mesta, te su u mnogim gradovima i drugim mestima sa povoljnijim prilikama za život otvorile po osnovnim školama odeljenja sa 25 do 30 učenika samo zato da bi se zadovoljile želje i interesi pojedinih učitelja da se zaposle u tim školama, dok su u velikom broju stale ostale škole bez učitelja cele školske godine ili su u njima radili pojedini nastavnici sa 100 in više učenika.

Da bi se ova štetna praksa prekinula u korist celokupnog narodnog prosvetovanja, jer i u buduću zbog sve većeg broja učenika neće biti dovoljno učiteja

naređujem:

da se u osnovnim školama sa dva i više odeljenja zatvore sva odeljenja koja nemaju maksimalan broj učenika, koji predviđa § 51. Zakona o narodnim školama i da se takva odeljenja ne smeju više otvarati. Isto tako, ako se u toku školske godine u nekom odeljenju smanji broj učenika ispod predviđenog maksimuma, odeljenje će se odmah zatvoriti. Učitelji, koji zbog ovoga ostanu nezaposleni, podneće redovnim putem molbe za premeštaj, a one, koji to ne učine, nadležni organi predložice za premeštaj po potrebi službe

Kraljevske banke uprave preduzeće potrebne mere da se ovo naređenje u svemu izvrši i buduće po njemu postupa, a prema odgovornim organima, koji se o njega ogreše, postupiće strogo po zakonu.

Po citirani odredbi ministarstva prosvete je ukiniti na dvorazrednicah in večrazrednicah razrede, ki ne dosežajo po čl. 51. zakona o narodnih šolah predpisanega števila otrok. Citirani član zakona pa določa, da razred z enim oddelkom, t. j. eno šolsko leto, ne sme

praviloma imeti nad 50 učencev, a razred z več oddelki, to je: z več šolskimi leti, ne nad 40 učencev.

Odlok ministra prosvete bi bilo tolmačiti tako, da se ukinejo razredi z enim šolskim letom, v katerih ne presega število otrok od 25—30, odpade pa ukinitve razredov z več oddelki, kajti določitev v zakonu je maksimirana glede števila učencev z ozirom na težje in napornejše delo z več oddelki. Da je v praksi stremeti za znižanjem maksima v razredih z več oddelki, sledi tudi iz člena 17. zakona o narodnih šolah, ki določa ustanovitve enorazrednice s 30 šolobveznimi otroki.

Na šolah, kjer razred z enim šolskim letom (to je na višje organiziranih šolah), ne bo štel nad 30 otrok, bi bilo postopati po ministri odredbi. Pri tem pa bo upoštevati pri združevanju razredov z enim šolskim letom v razredu z dvema šolskima letoma, da se ne prekorači v zakonu določenega maksimuma 40 učencev. Tam pa, kjer naj se združijo razredi istega šolskega leta, t. j. vzporednice, bo treba upoštevati tudi določila § 51. zakona o narodnih šolah (50 učencev) poleg tega pa še določila zakona o zdravstveni zaščiti dece, z dne 30. avg. 1930, ki določa v čl. 14. al. 2. sledeče: Učelnica, največ za 50 učencev, mora imeti 5 m³ prostora za vsakega učenca s tem, da ne sme biti daljša od 9 m niti širša od 7 m, višine pa najmanj 4 m.

Iz navedenega sledi, da bo treba pri izvajanju uredbe ministarstva prosvete upoštevati zadevna določila zakona o narodnih šolah in zakona o zdravstveni zaščiti učencev.

— Vlaganje prošelj za premetitve neposredno ministrtvu prosvete ni dopustno. Kraljevska banka uprava je objavila nastopni odlok: Vkljub ponovnim prepovedim po ministrskih odlokih O. N. br. 87521/1930 (tuur. IV. No. 22295 z dne 10. decembra 1930), O. N. br. 87551/1931 (tuur. IV. No. 17657/1 z dne 9. dec. 1931) ter O. N. br. 4634/1932 (tuur. IV. No. 2473/1 z dne 4. februarja 1932) se dogaja, da se učitelji (ce) še vedno obračajo s svojimi vlogami (zlasti prošnjami za premetitve) neposredno do ministrtva prosvete. — Proti krivcem se bo v bodoče uvedlo disciplinsko postopanje.

Vsi zavedni in disciplinirani učitelji iskreno pozdravljamo ta prepotrebni odlok in le želimo, da ga oblasti izvajajo proti kršilec z vso doslednostjo, kar bo Uduženje vedno podpiralo, pa naj so direktno ali indirektno prizadeti. Še občutljivejše naj zadene one, ki skušajo doseči ugodnosti po raznih ovinkih in se v ta namen poslužujejo vsemogočih posredovanj raznih osebnosti. Učitelstvo prizna za edino pravilo pot to, da se obravnava le one prošnje, ki so vložene po redni službeni poti. O rešitvi teh naj pa odločajo le odgovorne upravne oblasti na osnovi zakonitih predpisov.

— Omejitve podpor iz banovinskih sredstev. Kr. banska uprava objavlja: Pri sestavi banovinskega proračuna za leto 1932/1933 je kr. banska uprava upoštevala izredne gospodarske razmere in proračun izdatkov prilagodila dohodkom, ki jih je bilo v teku proračunskega leta pričakovati. Odprava banovinske trošarine na vino in žganje v času, ko je novi proračun že bil v veljavi, in pa splošno, sedanje gospodarsko stanje, ima za posledico, da banovinski dohodki zaostajajo za proračunskimi zneski. To dejstvo je vzrok, da kraljevska banska uprava ne bo mogla v celoti izvrševati začrtanega programa in zlasti ne more podeljevati podpor v obsegu, kot je v

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

L I S T E K

Gospodarsko premišljevanje.

Pred nekaj tedni mi je rekel velezaslužni kmetijski strokovnjak, da je kmetijske krize krivo tudi to, da naš kmetijski gospodar vse preveč dela z motiko in vilami pa premalo s svinčnikom. Imel je prav, kajti večina naših posestnikov premalo računi, premalo primerja izkupiček s stroški, tako da tudi oni, ki bi hoteli umno gospodariti tega ne morejo, ker jim večina brezbriznežev narekuje prodajno in nakupno ceno; k temu pa še pride javnost, ki meni, da sme kaj uradnik, delavec, industrijalec, obrtnik zahtevati plačilo za svoje delo, da pa more biti kmet zadovoljen s tem, kar dobi, ne glede na to, da je tudi on vložil v svoje gospodarstvo, kapital, da dela od zore pozno v noč, da trpi sam ves riziko vremenskih in drugih nezdov.

To stališče javnosti se je pač prejasno izkazalo lani o priliki mesarskih procesov. Cene živini so padale in padale, meso pa je ostalo vedno enako drago, dokler se ni zganila oblast ter tirala mesarje pred sodišče. Vsa javnost je bila razburjena, kajti postavljeno je bilo pač vprašanje, kdo naj ima koristi od padca živinskih cen ali mesar ali konzument; to pa je bilo vsem jasno, da mora kmet izgubiti pri živini; o tem ni bilo vredno niti razmišljati. — Kakor pri mesu tako je bilo tudi pri vinu, pri hmelju in drugod kaj zato, če cene padajo pod produkcijske stroške, kmet naj bo zadovoljen, da sploh kaj dobi, saj ni treba, da se tudi njemu amortizirajo investicije, saj njega delo nič ne stane, naj bo zadovoljen, da ima zagotovljeno prehrano, pa čeprav še tako skromno prehrano. Kako drugače računi javnost z investicijami kakega obrata in z delom navadnega delavca! Kriv pa si je tega kmet sam, predvsem naš kmet,

ki se ne zaveda, da je njegovo delo najmanj toliko vredno, ko delo vsakega drugega delavca, da je njegovo gospodarstvo ravno toliko vredno ko vsaka obrt.

Pa si poglejmo, koliko ceni kmet svojo posest. Res je, hvala Bogu, da je tako, so kmetje, ki komaj žive v svoji skromnosti, pa bi svoje zemlje ne prodali za noben denar. Če jo pa prodajajo, vidimo, da se prodaja en hektar nekako za 10.000—Din, torej en kvadratni meter za en dinar. Bože milil! Grem v kavarno, popijem črno kavo in plačam toliko kakor za štiri kvadratne metre plodne zemlje! Pride vesela družba, zloži za šefan vina v predmestni krčmi in plača zanj dvajset kvadratnih metrov sveta!

Vino, to je seveda še posebno poglavje! Neprenehoma tarnamo, da nima cene. Pa ga znamo ceniti mi? Naša vina so večinoma težka, močna vina. Telo dobi od njih posebno moč, dokler jih uživamo v pravi meri, a nas premagajo brž, ko jih uživamo preveč. Iz tega pa si ne napravimo točnega računa, da bi spoznali, da so naša vina zdravilna vina, da imajo do neke mere zdrvilno moč, da pa na drugi strani zdrvil ne bomo vlivali po vrh v vase in v druge, ko jih silimo k pijači. In naše vinogradništvo peša ravno radi tega, ker mi svojega vina ne cenimo dovolj. Kar je slabih vinogradov, ki jih bilo treba opustiti, da ostanejo samo dobra vina, ki jih je pa ceniti kot medicino. Seveda, vi skumijete, in povem takoj, da tudi sam ne bom opustil svojega s'abega vinograda, zato, ker me silijo, da obdržim vinograd, moji sosed. Oni imajo vina, da ga ponujajo vsakomur, predvsem pa svojim delavcem kar v vrh, tako ne morem ostati brez vina, ker bi se ljudje ogibali moje hiše in delavci bi navzlic manjši plači rajši delali pri sosedu. Tako smo povezani, da radi sosedu moramo grešiti tudi sami. Edino težke gospodarske prilike nas bodo prisilile, da bomo lastno vino bolj spoštovali. Svet pritiska polagoma, a vztrajno; sedanja vinska kriza ni začetek, marveč je le člen v tej verigi. ... Ker sestavljati brezalkoholne pijače, prišla je prohibicija, to je prepoved razpečavanja alkohol-

nih pijač, v Združenih državah ameriških in na Finskem. Treznostno gibanje se širi, gospodarsko stanje pa ubija slabo produkcijo, dobra vina pa bodo vzdržala in ohranila svojo ceno ne kot pijača za vsakodnevno žejo, marveč kot zdravilno in krepično sredstvo v posebnih prilikah, v boleznih in starosti. Na nas pa je, da se tega zavedamo, kam gre pot, da ne tožimo današnjega dne za grehe preteklosti in da razumemo razvoj v bodočnosti.

A. Debenak:

Mladina in časopisje.

Že dolgo časa sem opazoval, da se na višji stopnji mladina zelo zanima za časopisje. Mnogim so mladinske priloge zelo všeč, radi jih prebirajo in zbirajo, da posamezni letniki drugujejo »Našemu Rodu«, »Sadjarju in vrtnarju«, »Čebelarju« in drugim listom, ki vise v razredu in katerih se lahko vsak poslužuje v odmorih ali pa izposoji na dom. Za dnevni časopis se kar pulijo in se mnogokrat primeri, da pridejo po šoli in ob nedeljah po vruge. Vsekakor zanimivo in razveseljivo dejstvo.

Žeja, žeja...!

In kako dosledno ga prečitajo, zanima jih z eno besedo: vse. Trenutno jim je n. pr. Kitajsko-japonski problem zelo aktualen in se v razredu, kjer se iz zemljepisja ta snov obravnava, dajo prav lepo po časopisu zagrabiti pereči gospodarski, kulturni in socialni problemi, za katere najdem v mladini veliko razumevanje, ker je v njej svet, ki prihaja in je zato pravilno, da jo usmeri v bodočnost. In aktualnih problemov je več, tudi za bodočnost! (Seveda bi naši časopisi vsebinsko in oblikovno več nudili!)

Zopet pa je nekaj tukaj, kar je izšlo iz njih samih. Kaj vidijo v naših časopisih?

Samo sramoto, same senzacije, razne afere, ki gredo z užitek od ust do ust, pa o ubojstvih in žalostnih primerih političnega življenja itd. itd. S takimi stvarmi se mnogi

kar posladkajo in uživajo do izživljanja. Včasih kar posebne izdaje s takimi vestmi na prvem mestu, pa še s povečanimi in debelimi črkami.

Sami vzori zla in neplemenitosti in se tako ni čuditi, ako se mladini iz vsega tega izvije povsem kriva predstava o družbi. V tem je vzgojno velika negativnost. Seveda bi pa bilo čisto kaj drugega, ako bi časopisje usmerjalo mladino v plemenitost in ji vsaj pokazalo življenje tako kot je, vsaj nepristransko! Tako bi se ji vzgojno pomagalo, pa ne samo njej, ampak tudi najširšim narodnim plastem. Pa do tega smo še daleč. In to bo moralo biti slej ali prej, ker že osnovnošolska mladina čuti odpor, v sebi pa nosi kali drugačnega gledanja na življenje.

Idealno bi seveda bilo imeti časopis za mladino in pa, da bi vse drugo časopisje bilo umerjeno v tisto, kar je omenjeno. Eno le je: takšni kot so danes, ne ustrezajo. Morali bodo že enkrat izvršiti svojo preobrazbo, da bo njih način pisanja odgovarjal vzgojnemu prizadevanju.

Že nekaj časa sem si večkrat mislil, kako bi bilo, ako bi n. pr. »Naš Rod« na nek primeren način prevzel to nalogo s tem, da bi imel posebno časopisno rubriko, v kateri bi seznanjal mladino z najrazličnejšimi gospodarskimi, socialnimi in drugimi važnimi dogodki. Ne mislim pri tem, da bi se ji postreglo z raznimi brezpomembnimi informativnimi novicami: kje in kdaj je bila kaka veselica, vaja gasilnega društva, kje so dobili nove zvonove, ustanovili ne vem kaka potrebna društva in tista sijajna in za mizo osnovana poročila iz raznih krajev, po katerih bi človek sklepal, da jim kar cvete kultura in vse drugo...? Ne, to je navlaka brez vsakega jedra!

Seznanjalo bi se jo s stvarmi, ki imajo res vsebino in važnost, posebno na bodočnost, da bi tako znali polagoma zgodovinski misliti in presojati. In o raznih državljanskih stvareh. Saj je tega mnogo!

Mislím, da bi se dalo izvesti. Pa ustreglo bi se vsekakor!

proračunu predvideno, ker mora v prvi vrsti skrbeti za redno plačevanje obvez, ki so ji z zakoni naložene. Zato banska uprava sedaj ne more reševati prošnji za podpore iz banovinskih sredstev. Dokler se položaj ne bo bistveno zboljšal, naj se vlaganje takih prošnji opusti. Zlasti odsvetuje banska uprava začenjanje del, če niso na razpolago lastna sredstva, ampak se računa na podporo banovine.

Tiskovine

1. Spisek otrok, ki so dorasli za vpis v šole
2. Spisek defektnih otrok po §§ 15. in 58. zakona o narodnih šolah
3. Matični zdravstveni list za defektne otroke
4. Poročilo o boleznih pri otrocih

po novih pravilnikih

- I. o zdravniškem predledu otrok za vpis v šole;
- II. o zdravniškem pregledu dece za sprejem v šole za defektne deco in dolžnostih zdravnikov v teh šolah

ter vse nove predpise

- a) o zdravniškem pregledu dece za vpis v šole;
- b) o postopanju za vpis dece v šole za nedostopno razvito deco in učnih načrtih za te šole;
- c) o postopanju za vpis dece v gluho-nemnice in učnih načrtov za gluho-nemo deco;
- d) o postopanju za vpis slepe dece v zavode za slepo deco in učnih načrtih za pouk slepe dece

izda

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI.

Tiskovine se lahko naroče takoj, za knjigo o vseh gornjih novih predpisih pa sprejema prednaročila

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«

v Ljubljani, Franciškaška ulica št. 6.

— Službeni podatki o izvenšolskem delu učiteljstva. Iz odgovorov, ki jih je kraljevska banska uprava prejela na odlok IV. No. 16480/11 z dne 5. novembra 1931 je razvidno, da ni moglo učiteljstvo v mnogih primerih predložiti dokazil o svojem izvenšolskem udejstvovanju. Vzroki za to so različni. Ponekod so društva in ustanove prenehale, ponekod je učitelj(-ice) prevečkrat menjal svoje službeno mesto, da bi mogel zbrati vse dokaze, drugod so lokalne razmere tako razrvane, da se je učitelj(-ica) raje odpovedal vpisu itd.

Iz tega sledi, da pregled učiteljskega udejstvovanja ne more biti točen. Zaradi tega je odredila banska uprava, da zadostuje, ako overovi vpise v službenih podatkih šolski upravitelj pod osebno odgovornostjo, temu pa šolski nadzorniki, ki ob priliki šolskih nadzorovanj s podpisom ugotovijo pravilnost novih vpisov v področnih izvodih, ki se hranijo na vsaki šoli. Kraljevska banska uprava pojasnjuje, da imajo službeni podatki v glavnem namen dobiti pregled učiteljskega udejstvovanja na službenem kraju, glede na ustanove in društva, ki so v kraju in ki so vnešena v kataster ustanov in društev. Ne polaga se tedaj prevelika važnost na udejstvovanja v preteklosti, temveč na sedanje delo. Zaradi tega naj se ne vnašajo v službene liste malenkostni vpisi, temveč le taki, ki kažejo važna pozitivna dela učiteljstva v preteklosti (kakor n. pr. ustanovitve dobro se razvijajočih zadrug, posojilnic, društev in podobno).

— Tridnevni tečaj za otroške vrtnarice. Otroškim vrtnaricam bo dne 9., 10. in 11. junija 1932 dana prilika, da se udeležijo tridnevnega tečaja za otroške vrtnarice. V ta namen je dovoljen udeleženkam 3-dnevni dopust. Tečaj bo na državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani. — **S p o r e d :** 9. junija dopoldne: ogled razstave; — popoldne od 15.—17.: referat o sodobnih otroških vrtcih, nato pogovor o referatu. — 10. junija od 9.—12.: praktični nastopi vrtnarice; popoldne od 15.—17.: Pogovor o pripomočkih za zaposlitev otrok v otroškem vrtcu. — Ogled raznih doma narejenih igrac. — 11. junija od 9.—12.: praktični nastopi vrtnarice; popoldne od 15.—17.: Sestavljanje enotnega učnega načrta za otroške vrtnarice. — Zeleti bi bilo, da bi posebno stalne vrtnarice pripravile za 10. in 11. junij primerne nastope. Izberejo si lahko snov iz nazornih pogovorov (cvetice, ptiči in druge živali).

— **Trije učiteljski tečaji v Beogradu.** Podmladek rdečega križa v Beogradu priredi od 3. julija do 7. avgusta tri samoizobraževalne tečaje za učiteljstvo in sicer tečaj delovne šole, tečaj za rokotvorni pouk in samaritanski tečaj. Vse tri tečaje vzdržuje oblastni odbor Podmladka rdečega križa v Beogradu.

— **Urejevanje mladinskih listov v duhu največje verske strpnosti.** Prosvedno ministrstvo je izdalo odlok, v katerem poudarja, da se dogaja, da vsebina nekaterih mladinskih listov, namenjenih šolskim otrokom, lahko žali čut enega dela te mladine. Vsled tega je odredil g. prosvedni minister, da se naj urejajo taki časopisi v duhu najširše verske strpnosti. Če ne bodo uredništva upoštevala te odredbe, se jim odvzame priporočilo in zabrani razširjevanje med šolsko mladino.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarov. Državni nameščenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij.

— **Tečaji »Podmladka rdečega križa«.** Prosvedno ministrstvo je dovolilo, da smejo oblastni odbori »Podmladka rdečega križa« prirediti izobraževalne tečaje za učiteljstvo in sicer za rokotvorni pouk, delovno šolo, prvo pomoč i. t. d. Tečaji bodo šesttedenski in se bodo vršili po določenem programu.

— **Sprejemni izpiti na srednjih šolah.** Po odloku ministrstva prosvete O. N. br. 42.192 z dne 2. junija 1932. se vršijo v tem letu sprejemni izpiti na srednjih šolah v času od 23. do 28. junija. Zato naroča kraljevska banska uprava vsem šolskim upraviteljem, da izdajo učencem četrtega razreda osnovne šole izpričevala že od 18. do 20. junija.

— **Uredba o privatnih ženskih učiteljstvih.** Na temelju § 88 zakona o učiteljskih in po poročilih banske uprave v Zagrebu, Sarajevu in v Ljubljani o potrebi ženskih učiteljstvih je prosvedni minister odredil, da lahko zasebna ženska učiteljstva usmiljenih sester v Zagrebu, sester sv. Jožefa v Sarajevu, uršulank in v Ljubljani in Škofji Loki ter šolskih sester v Mariboru še nadalje obstojajo s tem, da 1. morajo od prihodnjega šolskega leta 1932/33 sprejemati in vpisovati v prvi razred samo učenke samostanskih pripravnic (kandidatke). Absolventke teh šol, vpisane v začetku prihodnjega leta 1932/33 ne morejo biti sprejete v državno službo, temveč se lahko nameste samo po privatnih šolah svojih verskih organizacij, kar se bo zabeležilo na njihovih diplomah o učiteljskem izpitu. 2. da imajo vsi profesorji in profesorice kvalifikacijo profesorjev učiteljstvih, ki se zahteva po uradniškem zakonu in da je njihove izpite odobrilo prosvedno ministrstvo. 3. da se v vsem ravnanju po učnem načrtu in programu, kakor tudi po drugih zakonitih predpisih, ki veljajo za državna učiteljstva. Učenke, ki so v šoli na dan, ko stopi v veljavo ta odredba in dovrše študije na privatnih učiteljskih, lahko dobe po absolviranju šole državno službo, če izpolnijo vse pogoje, ki se zahtevajo za državne uslužbenke

— **Dopusti za vseskoljski zlet v Pragi.** Prosvedno ministrstvo je izdalo odlok, na podlagi katerega je dovoljen vsem uslužbencem tega ministrstva dopust od 28. jun. do 10. jul. Ta dopust se ne vračuna v redni letni odmor, ki uslužbencu pripada.

— **Tovariš Rudolf Horvat, učitelj v pok.** v Ljubljani, je daroval za Učiteljska domova v Ljubljani in Mariboru po 100 Din. Ko bi vsakdo izmed nas že toliko žrtvoval za dom kot tov. Horvat, bi ga že davno imeli tudi v Ljubljani.

— **Himen:** V Petrovčah pri Celju se je poročil tov. Edi Kmecl, učitelj na Pištani su tov. Božo Macak, učiteljico v Kostivnici. Mlademu učiti paru iskreno čestitamo!

SLOVNIČNA IN RAČUNSKA SNOV ZA SPREJEMNI IZPIT V SREDNJO ŠOLO.

Tako se glasi naslov male knjižice, ki sta jo sestavila profesorja dr. Pavel Kozina in Ljudevit Mlakar, da dasta ž njo mladim profesorjem metodične migljaje za izpraševanje učiteljem 4. in 5. razreda osnovnih šol za izpraševalno snov, ki naj se po možnosti predela. Slovnično snov je sestavil Lj. Mlakar, računsko P. Kozina. Knjižici je dodanih na uvodnem mestu osem najvažnejših členov iz »Pravil in programa za sprejem v srednjo šolo«.

Namen, ki sta ga imela sestavljata, je zelo hvalevreden. Obzljajemo le, da je slovnična snov, v tem obsegu in intenzivnosti, kratkoma nesprejemljiva. Med starši, ki so si knjižico nabavili, je vzbudil tak način tolmačenja člena 11, tičočega se izpita iz slovnične snovi, naravnost trepet in — recimo kar odkrito — upravičeno bojazn. Tudi učitelji osnovnih šol se zama vprašujemo, kako je mogoče pri učencih desetega starostnega leta predpostavljati tako visoko stopnjo formalne izobrazbe, da bi bila kos tako kompliciranemu abstraktnemu sestavu, kot ga predstavlja slovensko besednoslovje v tem obsegu, kakor je vzeto v tej knjižici za podlago izpraševanja. Iz besedila tozadevnega člena »Pravil in programa«, ki se kratko glasi takole: »da (učence) pokaže točno poznavanje besednih vrst je po našem mnenju nemogoče izvajati za ključek, da mora učenec poznati terminologijo vseh oblik, v katerih se kažejo besedne vrste v živem jeziku.

Da pokažemo nemetodično zahtevo na konkretnem slučaju, naj navedemo samo to, kar zahteva sestavljalec glede glagola od desetletnega otroka: Poznati mora dovršne, nedovršne, povratne, prehodne in neprehodne glagole. Razločevati mora vse štiri glagolove čase in naklone, postavljati glagole v trpno in tvorno obliko ter te oblike v vse mogoče čase, razločevati vse klečnike, tvorne in trpne oblike in z ozirom na čas, dalje namerilnik in glagolnik.

S tako znanstveno dovršenostjo se ustavlja sestavljalec pri vsaki besedni vrsti.

Naj končamo o tem! Pribijmo le, da je moral g. profesor zamenjati učenca četrtega razreda z dijakom četrtega razreda srednje šole, ker drugače si tega ne moremo razlagati, posebno če premostrimo učni načrt za 4. razred narodne šole. Več kakor predpisuje načrt, odobren po ministrstvu prosvete, vendar ne moremo zahtevati od otroka. Upamo trdno, da se gg. profesorji izpraševalnih komisij ne bodo povzpeli do takih zahtev pri tolmačenju člena o slovnični snovi za sprejem na srednje šole.

Osebnе zadeve.

— **Iz šolske službe.** Z odlokom ministrstva prosvete so imenovani za učitelje naslednji učitelji-pripravniki, odnosno učiteljice-pripravnice: Ivan Jezeršek v Rovtjah pri Logatcu, Elizabeta Janko-Suman v Gornji Sušici, Zoltan Hari v Stanjevcih pri Murski Soboti, Marija Rojko v Ižankovcih, Ivana Writzl Školaris v Novi cerkvi, Karel Krenk v Stogovcih pri Ljutomeru, Stanislav Eržen v Turjah, Marijan Železnik v Blanci, Antonija Hvala v Zabukovju, Ciril Drekonja v Turnišču, Marija Difrigh v Retečah, Julijana Pintar v Repnjah pri Kamniku, Zdenka Kovačič na Železni gori.

— **Premestitve v šolski službi.** Z odlokom prosvednega ministra so premeščene učiteljice Marija Zakrajšek z Vrhničke v Blatno Brezovico, Zdenka Poludel iz Velikih Lašč v Ribnico, Franja Golež od Sv. Trojice v St. Ilj in Roza Černe z Rudnika pri Ljubljani v Ljubljano, kjer je dodeljena pisarni šolskega nadzornika; Franc Rejec, učitelj v Sošanju, je premeščen v Štrašeman, Savska banovina.

— **Učiteljska imenovanja.** Z odlokom prosvednega ministra je postavljen za upravitelja šole v Križah pri Trzinu Viljem Baltezar, doslej učitelj na Jezerškem, učiteljica Ljubica Pavlovič je premeščena iz Bihača v Kranj, učitelj Josip Nabrgoj pa z Jesenic v Moravce.

— **Napredovali so v VII. skupino:** Jan Irena, učiteljica v Ljubljani; Skubic Jakob, učitelj v Šmarju; Hočevar Ciril, učitelj v Mariboru; Vitori Andrejana, učiteljica v Središču; Čok Antonija, učiteljica v Kočevju; Rant Viktorija, učiteljica v Smartnu; v VIII. skupino: Hartman Janez, učitelj v Novi cerkvi; Solak Avgusta, učiteljica pri Sv. Lenartu; in v IX. skupino: Pintar Julija, učiteljica v Repnjah; Muc Božana, učiteljica v Vitanju; Kušar Karel, učitelj v Podbici; Kržišnik Angela, učiteljica v Pišecah; Macarol Zora, učiteljica v Sv. Lenartu; Jurca Marija, učiteljica v Mekinjah; Uran Jožef, učitelj v Novi cerkvi; Kovačič Zdenka, učiteljica v Železni gori; Starec Jožica, učiteljica v Sv. Lenartu; Ljubič Anton, učitelj v Dobropolju; Zupanc Alojzij, učitelj v Štrekljencu; Bučar Nikolaja, učiteljica v Selih; Merhar Marija, učiteljica v Moravčah; Bevc Maksimilijan, učitelj v St. Janžu; Jezeršek Ivan, učitelj v Rovtjah; Janko Elizabeta, učiteljica v Gor. Sušici; Školaris Ivana, učiteljica v Novi cerkvi; Rojko Marija, učiteljica v Ižankovcih; Terčak-Podboj Bogomila, učiteljica v Marenbergu.

Učiteljski pravnik.

— **Ščitajte in ravnajte se po tem,** ker je edino **Vam v korist**, če se — posebno prošnje za višji položaj — hitro rešijo, kar je možno le, če so vloge pravilno opremljene. Po dosedanjih okrožnih razpisih je predložiti prošnje za položajne skupine v dvojniku. Prošnje je označiti z A/1 itd., B/1 itd. — Ocenjo je vpisati s polno besedo in ne »d.«, »pd.«, »odl.« itd. V oklepaju je vpisati štev., ki odgovarja splošni oceni in ne redu iz vedenja. Ocenjo je vpisati za toliko let, kolikor jih zahteva § 49. ur. z. za prestop v višjo skupino, in sicer za vsako leto posebej. Leto, v katerem ni bil učitelj (ica) ocenjen, se ne šteje, zato je treba izkazati oceno prejšnjih let. Pri prošilcih, ki vlagajo sedaj prošnje, je upoštevati tudi oceno š. l. 1931/32. — Očetovo ime je vpisati v izvodih in prošnjah v obliki svojilnega pridevnika in ne n. p. Jakob Antonija. Glej okrožni razpis (IV — 3071/5-32). — Priimek mora biti označen po zakonu o imenih vedno na I. mestu, kar je povsem pravilno, ker otrok dobi najprej priimek in potem šele krstno ime. Piše se n. pr. Kavšek Ivanova Antonija in ne Antonija Ivan Kavškova (Glej II. odst. čl. 2. zakona o imenih Ur. I. št. 110/26 iz leta 1929). — Priimek se ne rabi v obliki svojilnega pridevnika, ker izgubi s tem pravilnost in utegne povzročiti event. neprijetnosti pri ugotovitvah identitete.

— **Š Volonterjem iz leta 1928/29,** ki so bili sprejeti v drž. službo v letu 1929 pravomočno s 15. decembrom 1928 odnosno z dnevom nastopa službe (volonterske), in ki imajo tako glaseče se dekrete, se šteje v pripravniško službo in za pokojnino čas od dneva, ki je označen v dekretu, dokler je ta dekret še v veljavi. — Tako je razsodil državni svet z Br. 9514/32 na tožbo Glavne kontrole v primeru, ko je ministrstvo prosvete vstelo učitelju K. V — ob ponovnem sprejemu v drž. službo — za pokojnino čas od 15. dec. 1928 dalje. — **Tovariši (-ce),** katerim ospori Glavna kontrola na podlagi gori citiranega dekreta vsteto dobo ob priliki prevedbe v uradniško skupino, naj poudarjajo v svojem odgovoru na drž. svet, da so sprejeti v državno službo pravomočno s 15. dec. 1928 (ali z drugim dnem) in da je dekret ministrstva še v veljavi. Odgovoru na drž. svet (direktno) je priložiti overovljen prepis dekreta, s katerim se spodbija tožba Glavne kontrole.

— **Š Tovariše predsednike sreskih društev** prosim, naj nakažejo zneske za v oktobru t. l. poslane tiskovine »Pregled dospelosti poviškov« čimprej, če niso tega že storili. Nakazila naj se pošljejo na znan naslov, ali po položnici sekciji JUJ z označbo, kakaj je nakazilo. V. G.

— **Š Izvod iz Uslužb. lista.** Ker se mora priložiti prošnjam za napredovanja, premestitve in upokojitve pravilno izpolnjen izvod iz Uslužb. lista, navajamo tu nekaj pojasnil, kako je izpolniti obrazec za to listino:

V prvem odstavku obrazca je izpolniti vsa vprašanja; za priimkom je vpisati polno

očetovo ime in v odstavku »Potek službe« je navesti pri zadnjem službenem mestu, od kdaj traja služba »dalje«. Potek službe se sklene z določenim dnem le v primeru, če je komu prestala služba.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Ali si že storil svojo stanovsko dolžnost?** Ako ne, stori to takoj in spomni se Učit. doma v Ljubljani z malim prostovoljnim prispevkom! Svojo dolžnost so izvršili in doslej darovali domu: Petrovec Ciril iz Ljubljane 100 Din, Horvat Rudolf iz Ljubljane 100 Din, Kocijančič Ivan iz Ljubljane 50 Din, Mlekuz Vekoslav iz Ljubljane 50 Din, Kobal Josip iz Ljubljane 20 Din, učiteljski zbor licejske osnovne šole 150 Din, učiteljstvo v Grahovem 65 Din, učiteljstvo v Žireh 110 Din, Remškar Franc iz Preserja 10 Din, učiteljstvo VI. deške osnovne šole v Ljubljani 146 Din. Kje ste še drugi? Hitite! Denar nujno potrebujemo, da uresničimo 40-letni sen!

— **g Učiteljski dom v Mariboru.** Izkaz za marc, april in maj 1932. Članarina: Učit. društvo za mesto Maribor 740 Din; učit. društvo za ptujski okraj 525 Din.

Darila: Sp. Kungota, Vekoslav in Eliza From sta nakazala jubilejni dar s pripisom: Volja jeklena tovariša Hrena vsem bodi nam vzor. Geslo njegovo »mar« i »bor« prošni sleherni učiteljski zbor! 101 Din. O priliki komis. ogleda poslovnega lokala »Učiteljske tiskarne« v Mariboru se je nabralo 150 Din. Zolnir Ivan, Ptuj, za »Porekarjev kamen« 50 Din. Učiteljsko društvo Prevalje za »Porekarjev kamen« 162/25 Din. Simon Vodenik, šolski upravitelj v pok. Kranj, za oskrbovanje njegovih grobov v Limbušu 1000 Din Josip Klemenčič, Pobrežje, za »Porekarjev kamen« 50 Din. Ciril in Marica Hočevar, Maribor, od veselja, da imamo svoj »dom« 100 Din. Anton Ogorelec, Maribor, za opremo »UD« 50 Din. Krožek upokoj. učiteljstva v Mariboru na predlog tov. Mešička 313 Din. Anton Hren, Studenci, nabral za »Porekarjev kamen« 230 Din. Celje, učit. društvo, enkratni prispevek 500 Din. Učit. društvo Maribor desni breg 250 Din. G. Steinhauer, zastopnik tvrdke »Deutscher Verlag für Jugend und Volk« v veseli družbi v Mariboru daroval 54 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala!

Gospodarska podjetja: zemljevidi 35,782 dinarjev; slika »Bled« 1282 Din; grb 40 Din; Prekmurske pravljice 40 Din.

Tovariši in tovarišice! ne pozabite na opremo za naš dom!

— **g Darovi za opremo Učit. doma v Mariboru** povodom povrnitve stanarin prav razveseljivo prihajajo. Po nekaterih šolah je bilo med učiteljstvom pravo tekmovanje in so darovali posamezniki po 50 in tudi več dinarjev. Vsakdo pa je položil vsaj 10 Din na oltar stanovske zavezanosti. Iz darov in številnih spremnih pisem je razvidno, da ni še splaknilo veselje in navdušenje učiteljstva mariborskega okrožja, ki se je pojavilo pred nekaj meseci ob priliki uresničenja našega cilja. Vsa upraviteljstva osnovnih in ravnateljstva meščanskih šol mariborskega okrožja pa prosimo, da sigurno odpošljejo po učiteljstvu darovane zneske za opremo doma vsaj do 15. t. m. Tozadevni okrožnici vsem šolam so bile priložene položnice. Darove šol bode namreč UD objavil v »Tovarišu« po šolskih srezih, da bode na ta način prišla do izraza tudi stopnja požrtvovalnosti našega učiteljstva po posameznih srezih. Upamo, da ne bo nobene šole v mariborskem okrožju, katere ne bi bila navedena med darovalci.

Za UD je nabral v veseli družbi 54 Din g. Steinhauer, potnik znane dunajske tvrdke »Deutscher Verlag für Jugend u. Volk«. Tovarišica Marija Klančnikova iz Braslovca pa je poslala 100 Din »Kot znak prisrčnega darovanja«. Živela!

Mladinska Matica.

— **mm Knjige Mladinske Matice** so dotiskane in izidejo v nekaj dneh. Na srednjih šolah jih dobijo lahko naročniki tisti dan, ko pridejo po spričevala.

Prvega julija poteče rok za subskripcijo na Čermeljevo knjigo »Tesla in razvoj elektrotehnike«. Knjigo bi morala imeti vsaka šola, vsaka knjižnica, koristila bi učiteljem in učencem v višjih razredih. Kdor prečita to knjigo se seznani z našim velikim izumiteljem in učenjakom, z Nikolo Teslo, obenem pa spozna bistvo in važnost mogočnega sile elektrike, ki je podlaga vse sodobne kulture in civilizacije.

Knjiga bo obsegala okrog 130 strani velikega formata, bo tiskana na finejšem papirju in bo imela okrog 60 slik.

Subskripcijska cena za kartonirane izvide je 26 Din. za vezane 32. Kasneje se bo knjiga prodajala po 34 in 42 Din.

Naročila sprejema Mladinska Matica, Ljubljana, Franciškaška ulica 6.

— **mm Celotni letnik »Našega roda«** je napravil na vse prav lep utis. Tudi tisti, ki so ob prvih številkah mrmrali, češ, da je list pretežak, so pri naslednjih utihnil. List je nudil tudi najmlajšim mnogo. Osem rubrik »N. R.« prica, da je bil list mnogovrsten. V listu je sodelovalo nad 50 pesnikov in pisateljev, med njimi naši najboljši mladinski avtorji. Tudi ilustrativni del lista je bil pester. Tu je sodelovalo 22 naših najboljših ilustratorjev. List si ni pomagal s prevodi, pač pa je prinašal samo originalne stvari. Originalne so tudi vse ilustracije, ki jih je list objavljajal.

»Naš rod« je najbolj razširjen mesečnik pri nas. Njegova naklada se je gibala kljub splošni krizi od 21.000 do 24.000. Čitali so ga v mestu in na deželi — in ponekod je bil edino čtivo.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

Opozarjamo naše pesnike, pisatelje in slikarje na razpise nagrad M. M.:

1. Prvega julija t. l. poteče rok za tekmovanje za naslovno stran »Našega roda« in vinjete. Nagrada 1000 Din.
2. Prvega avgusta t. l. poteče rok za tekmovanje za knjigo, ki izide za Miklavža v izredni publikaciji M. M. Razpisani sta dve nagradi za 2000 in 1000 Din za dve najboljši deli za najmlajše.
3. Prvega decembra t. l. poteče rok za tekmovanje za redne publikacije. Razpisanih je šest nagrad, in sicer:
 - a) 3000 Din za beletristično delo primereno za otroke višjih razredov;
 - b) 2000 Din za beletristično ali slikarsko delo primerno za učence nižjih razredov;
 - c) po 2000 Din pa za najboljše spise o razvoju tehnike, kulture, vsemirja in splošno zemlje ter o gospodarskem razvoju slovenstva

Nagrajena dela, ki bodo tiskana, dobijo tudi običajni honorar.

Rokopise sprejema tajništvo Mladinske Matice, Ljubljana, Franciskanska ulica 6/1, tu dobijo konkurenti lahko tudi vsa podrobnejša navodila. Uradne ure so vsak dan od 16. do 18. ure.

V zalogi imamo še več nevezanih prvih in drugih letnikov »Našega roda«, ki jih prodajamo po 28 Din, vse knjige, ki so izšle do sedaj v rednih publikacijah M. M., ki jih oddajamo po 5 Din. Ribičjevo knjigo »Mihec in Jakec« in Lovrenčičevo »Tiho življenje«, ki so kartonirane, po 12, vezane pa po 18 in 24 dinarjev, in še nekaj sto izvodov posameznih števk »Našega roda« nekompletnega lanskega letnika, ki jih oddajamo po 20 par.

MIROSLAVA LEITGER
LJUBLJANA, JURČEVO TRG ŠTEV. 3.
Izdelovanje ročnih in strojnih vezanin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezanje in predtisk.

Knjige M. M. bodo lepa opora pri pouku. Knjiga »Življenje hudobne kavke Katke« se bo lahko uporabljala pri spisu »Bota z Griča« pri gospodinjstvu, »Luček išče očeta« pri zemljepisju in prirodopisju, »Kresnice« pa pri čitanju in slovstvu.

FINKOVE ZBIRKE NAREDB IN ODREDB

za osnovne in mešč. šole ter učiteljske v Drav. banovini

- I. zvezek (od prevrata do konca leta 1920.) broš. Din 5.—
- II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 7.—
- III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 9.—
- IV. zvezek (od 1. januarja 1923. do 30. junija 1924.) broš. Din 14.—
- V. zvezek (od 1. julija 1924. do 31. decembra 1925.) broš. Din 32.—
- VI. zvezek (za l. 1926.) broš. Din 24.—
- VII. zvezek (za l. 1927.) broš. Din 25.—
- VIII. zvezek (za l. 1928.) broš. Din 25.—
- IX. zvezek (za l. 1929.) broš. Din 25.—

Naročila sprejema

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

Prav tam se dobi: C. Cavalieri: Propisi o činovnicah i ostalih državnih službenicah gradjanskog reda. Broš. Din 120.—

Ladislav Kraker

učitelj na Raki.

Pogreb dragoga pokojnika je bil dne 7. junija 1932. ob 16. uri na pokopališču v Krškem.

Jugoslovensko učiteljsko udruženje za srez Krško.

V Št. Rupertu na Dolenjskem, dne 6. junija 1932.

Tajnik: Franc Lunaček Predsednik: Brezovar Matjaž

Naročajte

vsa tiskarska dela za dom, šolo, urad in društvo

v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Glavni urednik Andrej Skulj. — Izdajatelj: J. U. U. — sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani. Za sekcijo in uredništvo odgovarja Ivan Dimnik.

Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Franc Štrukelj). — Vsi v Ljubljani.

Šolski radio.

— Program za XXXI. teden. V torek 14. junija bo obravnaval v šolski radio uri g. Andrej Stele v dialogu temo: Ljubi ptice! I.—II. V petek 17. junija bo predaval g. Tone Gaspari: O Notranjski. Pripravite zemljevide, da boste sledili g. predavatelju po tem lepem delu naše ožje domovine. I.—III.

Stanovska organizacija JUL iz društev:

Vabila:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KOZJEM bo zborovalo v soboto 18. junija 1932. ob 9. v dvorani gosp. Kolarja v Lesični pri Pilštanju. — Obenem se vrši sreski učiteljski zbor. Dnevni red I. 1. Pozdrav predsednika. 2. Imenovanje namestnika in izvolitev zapisničarjev. 3. Poročilo predsednika. 4. »Vazne smernice delovnega pouka«, tov. Podjavoršek. 5. »Splošno prosvetno in vzgojno delo učitelja«, tov. Raulf in Prisljan. 6. Poročilo knjižničnega odbora. 7. Predlogi. — II. 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predlogi za banovinsko skupščino. 4. Slučajnosti. — Prosimo točne udeležbe in vsi! — Odbor.

— JUU — SRESKI UČITELJSKI DRUŠTVI NOVO MESTO IN ŽUŽEMBERK bosta zborovali v soboto, 18. junija 1932. v Novem mestu in ob tej priliki se bo vršil tudi sreski učiteljski zbor za novomeški srez.

Dnevni red: 1. Ob 8. uri otvoritev zborovanja. 2. Situacijsko poročilo. 3. Volitev delegatov za banovinsko in glavno skupščino. 4. Otvoritev sreskega učiteljskega zbora. 5. Volitev dveh zapisničarjev. 6. Poročilo prosvetnega referenta. 7. Referati. 8. Poročilo knjižničnega odbora. 9. Volitev knjižničnega odbora. 10. Volitev stalnega odbora. 11. Razgovor o učnih knjigah. 12. Samostojni predlogi.

Opomba: Po zborovanju ogled razstave deških, dekliških ročnih del in risarskih izdelkov vseh šol novomeškega sreza.

Zaradi skupnega obeda se je pravčasno prijaviti upravitelstvu deske osnovne šole v Novem mestu.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V BREZICAH bo zborovalo v soboto 11. junija ob 10. uri v Brezicah.

Na dnevnem redu je med drugim zanimivo zdravstveno predavanje, spremljano s skioptičnimi slikami in razgovor o proslaviti društvene šestdesetletnice.

Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU zboruje v soboto dne 18. junija 1932 ob 10. uri v Kamniški Bistrici.

Dnevni red: 1. Organizacijske zadeve. 2. Volitev delegatov za banovinsko in državno skupščino. 3. Slučajnosti. — V slučaju slabega vremena pa se vrši zborovanje isti dan ob 9. uri v šolskem poslopju v Stranjah.

Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠMARJU PRI JELŠAH bo zborovalo dne 20. junija ob 10. uri v mali dvorani Zdraviškega doma v Rogaski Slatini. Na dnevnem redu so dopisi, volitve delegatov, predlogi za skupščino in slučajnosti. Po končanem zborovanju se vrši sreski učiteljski zbor.

Poročila

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je praznovalo 5. maja t. l. svojo šestdesetletnico. Ob 6. zjutraj je bila maša za pokojne člane. Nato je krenil pevski zbor na ljutomersko pokopališče, kjer je zapel nekaj žalostink ob grobovih umrlih članov.

Ob pol 9. je otvoril tov. predsednik slavnostno zborovanje. Pozdravil je goste: gg. sreskega pristava dr. Mlinarja, poslanca Zemljiča, župana Žmavca, sres. šol. nadzornika Tomažiča, starosta Sokola dr. Stanjka, sreskega nadzornika Velnarja, okrožnega sodnika Vrabelja, Vrščaja, tov. tajnico ormoškega uč. društva, tov. zastopnika lendavskega uč. društva i. t. d. Nato je orisal delo ljutomerskega učiteljskega društva: Lansko leto je poteklo 60 let od ustanovitve. Dosti truda je bilo treba, da se je dokopal prejšnji šolnik do današnjega ugleda. Danes predstavlja učitelstvo največjo inteligenčno silo. Da ne dela, tega ne more nihče trditi. Poglejmo si samo statistiko našega društva — Učitelji vodijo obrtno-nadaljevalne, kmetijske in gospodinske šole; bavijo se z muziko, petjem, literaturo i. t. d. V zadnjem času se vidno udeležujejo pri občinah, hranilnicah in posojilnicah. So člani 584 društev, kamor plačujejo 26.000 Din letne članarine, tako da je vsak učitelj povprečno član 8 društev in plačuje 400 Din članarine. Učitelstvo skrbi za lastno izobrazbo. Izda za liste 47.000 Din, za knjige

10.700 Din, za knjižnice 10.300 Din, za razne tečaje 20.000 Din; skupaj torej 88.000 Din. Na vsakega člana pride povprečno 1200 Din. Za resničnost govore številke!

Nato so čestitali društvu k šestdesetletnici gg. dr. Mlinar, župan Žmavec, starosta Sokola dr. Stanjko, nar. poslanec Zemljič, nadzornik Tomažič, ravnatelj mešč. šole Baukart, tajnica ormoškega društva in nadzornik Karbaš. — Pozdravne brzojavke so poslali: g. ban. šol. nadz. Rape, sekcija za Dravsko ban., bivši člani Tratar, Jaušovec, Cilenšek in Koprivec.

Sledilo je zgodovinsko poročilo tov. Stoparja.

Lepo uspelo zborovanje je zaključil tov. predsednik ob 11. uri.

Popoldne je bil slavnostni koncert ljutomerskega uč. pevskega zbora pod vodstvom tov. Zacherla. Zbor je zapel Adamičeve, Premrove, dr. Mlinarjeve, Pertlove i. dr. pesmi. Navdušene ovacije je žel naš odličen vijolist tov. Serajnik. Občinstvo je polnoštevno obiskalo koncert in pokazalo s tem, da ceni učiteljsko delo.

Mavrič, t. č. preds. France Jandl, tajnik.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

RAFIJSKI LIK

za pletenje kosaric v izredno lepi kakovosti nudi a Din 24.— Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5.

Absolvirani učiteljski sprejme inštrukcije ljudskošolskih otrok in nižješolcev ter pripravlja na sprejemne izpite. Naslov se poizve v upravi »Učiteljskega Tovariša«.

Ure, zlatnina

so najprimernejša

birmanska darila

katera kupite najceneje pri **FR. P. ZAJEC**, Ljubljana — Stari trg št. 9

Za naš „Dinar“

kupite naše domače proizvode!

Adria
prašek za pecivo
vsebuje vse potrebne
Za najboljšo kvaliteto za pečenje.
Zahtevno razvijen pod jarmom

Vanilin-sladkor
neorobilo sladilo
varna gospodinja
ADRIA vanilin-sladkor daje
vsem marmornim jedilnim
pripravkom sladk
Vedno toga zavarka nadomestil
3-5 dobrih vanilj

Pekin
Poizkusite Adria kolač!

Pekinov marmorni kolač. Stepi 20 dkg surovega masla, primešaj v vrstnem redu 5 rumenjakov, 40 dkg sladkorja, KORA, 1/2 mleka ali smetane, 45 dkg moke pomešane z 1 zavarkom »ADRIA« praška ter sneg 5 beljakov. Razpolovi zmes, ter v en del unesaj 5 dkg kakao; polni testo večkrat menjaj v dobro omarčen model in polni v petico za dobro uro.

Gostilna Ražem

Ljubljana
na Žabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenjska in dalmatinska vina. Primorska kuhinja. Vsa četrtlet, petek in nedeljo sveže morske ribe

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

Specialna delavnica za popravila in uglaševanje klavirjev

BAJDE JOSIP
Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

Podpirajte in širite Mladinsko Matico!

RESTAVRACIJA NOVI SVET

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posrebnar za sestanke, sprejemna soba za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.